

Küçük yarasa türlerinden
"fare kuyruklu yarasa"
Rhinopoma hardwickii

Büyük yarasa türlerinden
"sahte vampir yarasa"
Megaderma lyra

Küçük türlerden olan "apoletli
yarasa" *Epomorphus minimus*

Yarasalar Yiyeceğe Göre Çeşitlenmişler

Yarasalar, memeli türlerinin yaklaşık beşte birini oluşturmalarına karşın yarasaların evrimsel tarihi çok iyi bilinmiyor. Nedeni, bu kanatlı memelilerin %60'ına ait fosil kayıtların henüz bulunamamış olması. Ancak

sonuçları yeni yayımlanan bir çalışmada araştırmacılar, günümüz yarasa ailelerinin herbirine ait gen dizimlerini karşılaştırarak sonar yöntemiyle yer belirleyen küçük yarasalarla, bu yeteneği kullanmayan büyük yarasalar arasındaki evrimsel ilişkiyi belirlemiş bulunuyorlar. Araştırmacılar ayrıca önemli yarasa soylarının ilk kez nerede ortaya çıktıklarını da ortaya koydular. Araştırma sonuçları, büyük yarasaların eosen döneminin başlarında (günümüzden 50 milyon yıl önce) ortaya çıkan dört küçük yarasa soyunun ortasında yer aldığını gösteriyor. Bu dönem aynı zamanda hava sıcaklıklarında küresel bir artış sonucu bitki ve böceklerin çeşitliliğinde olağanüstü bir artışa denk geliyor. Bu da yarasaların, avlarındaki çeşitlenmeye paralel hızlı bir çeşitlenme geçirdiklerine işaret ediyor.

Science, 28 Ocak 2005

Yeni Ortam, Yeni Burun...

Halk arasında "soyguncu yengeç" diye tanınan *Birgus latro*, adını boşa almamış. Bir kere, karada yaşayan en büyük eklem bacaklı. Ağırlığı 4 kilogramı, boyuysa 50 cm'yi geçiyor. Bir özelliği de yüksek hindistancevizi ağaçlarına tırmanarak meyvelerini çalması ve sert kabuklu bu meyveleri güçlü kısıkaçlarıyla kırması. Denizdeki atalarından evrilmiş olan bu canlı, eski ortamına öylesine yabancılaşmış ki, kazara suyun altında kalırsa boğuluyor. Bu hayvanlar, denizden çıktıktan sonra kara yaşamına, çok sayıda ve uzun erimli süreçler sonunda uyum sağlamışlar. Ancak, bu hayvanların nasıl olup da koku alabildikleri şimdiye kadar merak konusuydu. Çünkü, su

altında koku almakla, karada koku almak için evrimleşmiş yapılar birbirinden çok farklı. Şimdiyse, İsveç'in Lund Üniversitesi ve Tarım Bilimleri Üniversitesi'yle, Avustralya'daki New South Wales Üniversitesi'nden araştırmacılar, soyguncu yengeçlerin karada yaşama uyum sağlamak için böceklerin sahip oldukları koku sistemi yapılarını geliştirdiklerini saptadılar. Bu da aynı doğa koşullarına farklı canlıların benzer araçlarla uyum sağlamasını betimleyen

"benzeştirici evrim" sürecinin çarpıcı bir örneği olarak değerlendiriliyor.

<http://http.eurekalert.org/jrnlscell/pages/pdf/currentbiology/curbio152stensmyr.pdf>

